

[20]. Uttalade livskvalitetsmätningar gjordes inte i denna studie.

Hjälpmedel finns men är outvärderade

Betydelsen av fri tillgång till ett brett urval av effektiva hjälpmedel bör inte underskattas. Mer än bindor, toalettpapper, servetter, trasor och liknande alternativ som många kvinnor utnyttjar kan dessa specialutformade skydd bidra till att kvinnan känner sig säker med ökad rörlighet och social aktivitet som följd. Mer formell utvärdering av medicintekniska hjälpmedel saknas dock.

Referenser

1. Lauper P, Versteegen U. The importance of quality of life in policy decisions: new endpoints in medical outcome assessment. *Pharmaceutical Medicine* 1992; 6: 43-50.
2. Revicki DA. Quality of life research and the health care industry. *Journal of Research in Pharmaceutical Economics* 1990; 2: 41-53.
3. Wetle T, Scherr P, Branch LG, Resnick NM, Harris T, Evans D et al. Difficulty with holding urine among older persons in a geographically defined community: Prevalence and correlates. *J Am Geriatr Soc* 1995; 43: 349-55.
4. Molander U, Milsom I, Ekelund P, Mellström D. An epidemiological study of urinary incontinence and related urogenital symptoms in elderly women. *Maturitas* 1990; 12: 51-60.
5. Brown JS, Seeley DG, Fong J, Black DM, Ensrud KE, Grady D. Urinary incontinence in older women: Who is at risk? Study of Osteoporotic Fractures Research Group. *Obstet Gynecol* 1996; 87: 715-21.
6. Kinn AC. Urininkontinens. Ett kvinnligt gissel omfattat av vårdgaranti. *Läkartidningen* 1996; 93: 1837-43.
7. Kelleher CJ, Cardozo LD, Toozs-Hobson PM. Quality of life and urinary incontinence. *Curr Opin Obstet Gynecol* 1995; 7: 404-8.
8. Coons SJ, Kaplan RM. Assessing health-related quality of life: application to drug therapy. *Clin Ther* 1992; 14: 850-8.
9. Bates P, Bradley WE, Glen E, Griffiths D, Melchior H, Rowan D et al. The standardization of terminology of lower urinary tract function. *J Urol* 1979; 121: 551-4.
10. Guyatt G, Veldhuyzen Van Zanten S, Feeny D, Patrick D. Measuring quality of life in clinical trials: a taxonomy and review. *Can Med Assoc J* 1989; 140: 1441-8.
11. Hunskaar S, Vinsnes A. The quality of life in women with urinary incontinence as measured by the sickness impact profile. *J Am Geriatr Soc* 1991; 39: 378-82.
12. Wyman JF, Harkins SW, Choi SC, Taylor JR, Fantl AJ. Psychosocial impact of urinary incontinence in women. *Obstet Gynecol* 1987; 70: 378-81.
13. Norton PA, MacDonald LD, Sedgwick PM, Stanton SL. Distress and delay associated with urinary incontinence, frequency, and urgency in women. *BMJ* 1988; 297: 1187-9.
14. Grimby A, Milsom I, Molander U, Wiklund I, Ekelund P. The influence of urinary incontinence on the quality of life of elderly women. *Age Ageing* 1993; 22: 82-9.
15. Lagro-Janssen T, Smits A, Van Weel C. Urinary incontinence in women and the effects on their lives. *Scand J Prim Health Care* 1992; 10: 211-6.
16. Ekelund P, Rundgren Å. Urinary inconti-

nence in the elderly with implementation for hospital care consumption and social disability. *Archives of Gerontology and Geriatrics* 1987; 6: 11-8.

17. Shumaker SA, Wyman JF, Uebersax JS, McClish D, Fantl JA. Health-related quality of life measures for women with urinary incontinence: the Incontinence Impact Questionnaire and the Urogenital Distress Inventory. *Continence Program in Women (CPW) Research Group. Qual Life Res* 1994; 3: 291-306.
18. Wagner TH, Patrick DL, Bavendam TG, Martin ML, Buesching DP. Quality of life of persons with urinary incontinence: development of a new measure. *Urology* 1996; 47: 67-72.
19. Fonda D, Woodward M, D'Ascoli M, Chin WF. Sustained improvement of subjective quality of life in older community-dwelling people after treatment of urinary incontinence. *Age Ageing* 1995; 24: 283-6.
20. Sand PK, Richardson DA, Staskin DR, Swift SE, Appell RA, Whitmore KE et al. Pelvic floor electrical stimulation in the treatment of genuine stress incontinence: A multicenter, placebo-controlled trial. *Am J Obstet Gynecol* 1995; 173: 72-9.

SMITTYNYTT

Influensa från fågel till människa

Från Hongkong har nu fyra möjliga fall av humaninfektion med influensa A typ H5N1 rapporterats. Denna stam går normalt bara på fåglar, men det finns en viss oro för att den kan ha börjat bli humanpatogen.

Den förste patienten var en 3 år gammal pojke som insjuknade i maj, och avled i Reyes syndrom. Det var efter detta dödsfall som spekulationerna kring en ny eventuell pandemistam tog fart. Under den senaste månaden rapporteras nu tre nya fall. Enligt andrahandsrapporter finns inget epidemiologiskt samband mellan fallen. Det hävdas också att Hongkong haft en ovanligt omfattande influensaepidemi bland ankor och höns under året. Tänkbart är ju att överföringar fågel-människa ibland ägt rum även tidigare, men att det krävs en utvecklad virologisk övervakning för att de skall upptäckas.

Hepatit A bland narkomaner

Sedan flera år pågår ett utbrott av hepatit A bland injektionsmissbrukare. Det verkar ha börjat i Malmö 1994, och sedan spritt sig norröver. Liknande utbrott har setts ungefär samtidigt i Finland och i Norge, och man har i bägge dessa länder misstänkt (och försökt påvisa) fekal förorenat amfetamin. Epidemikurvan för utbrottet i Sverige talar inte för en sådan gemensam smittkälla, utan mer för person-till-personsmitta som sprids långsamt över landet.

Eurosurveillance på Nätet

I ett pågående EU-projekt utkommer under en försöksperiod två publikationer: månadstidningen Eurosurveillance på papper och veckotidningen Eurosurveillance Weekly på nätet

(www.eurosurv.org/main.htm).

Bägge publikationerna är läsvärda, och innehåller förutom rena utbrottsrapporter en hel del översiktsartiklar som jämför förhållanden i olika länder inom EU (vaccinationsprogram, HIV-screening etc).

Framför allt månadsversionen kan vara ett bra alternativ för svenska forskare inom infektionsepidemiologi som snabbt vill publicera resultat med ganska stor spridning. Kontakta oss på enheten om ni vill veta mer om den.

*Epidemiologiska enheten,
Smittskyddsinstitutet*